SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 293. V Ljubljani, v četrtek 23. decembra 1897. **Letnik XXV.**

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 22. decembra.

Včeraj sta imeli avstrijska in ogerska delegacija sklepni seji ter vsprejeli skupni finančni zakon.

V avstrijski delegaciji je Dumba poročal o carini za l. 1898. Naglašal je, da vsled zmedenih parlamentarnih razmer ni mogoče razpolagati s preostanki carinskih dohodkov, ker ni dognana carinska in trgovinska pogodba. Isto velja o kvoti, katero bode krona določila.

Delegat dr. Gross pravi, da je z določbo glede kvote zadovoljen, nikakor pa ne glede carinskih dohodkov, ker jih vlada po § 14. ne sme in ne more določiti z ogersko vlado. češ, da to spada v področje državnega zbora. Ako se do 1. januvarija ne obnovi carinska in trgovinska pogodba z Ogersko, potem sta obe državni polovici samostojni carinski ozemlji. Carina se bode pobirala po določenih tarifih, pogodbah in zakonih, in če se pozneje sklene nagodba z Ogersko, se bodo dohodki porabili v pokritje skupnih stroškov. — Da je prišlo do te zmešnjave, pravi dr. Gross, so oni krivi, ki so izdali in zagovarjali jezikovni naredbi, proti katerim so se Nemci branili. — To je pač skrajna predrznost, da levičarji sedaj krivdo zvračajo na desnico, ko je znano vsemu svetu silovito in surovo početje nemških opozicijskih strank.

Dobro je dr. Grossa zavrnil vitez Jaworski, rekoč, da je večina državnega zbora vse storila in poskusila, da bi se rednim potom podaljšala nagodba z Ogersko. Zgodovina bode sodila, kdo je provzročil to nevarnost za državo in koristi Avstrije. Večina obžaluje, da bode morala vlada sama po § 14. začasno vrediti razmere z Ogersko, toda sedaj ni drugega sredstva.

Delegat Kaiser ponavlja zavijanja dr. Grossova, češ, da so levičarji pri vsem nedolžni, ter predlaga, naj se sklepa o finančnem zakonu, ko bode od krone določena kvota in bode dognano, kako se porazdelé carinski dohodki.

Delegat Scheicher naglaša, da ni pristaš trobentačev v državnem zboru, da pa vztraja s tovariši v opoziciji. — Da je prišlo do tega, je kriva prejšnja vlada, ki je narode razdvojila, namesto združila proti Ogrom. Govornik izjavi, da se pridruži predlogu delegata Kaiserja.

Dr. Herold je odgovarjal Kaiserju in Scheicherju ter rekel: Češki poslanci bi bili odločno zahtevali pravičnejšo nagodbo z Ogersko, ko bi bilo prišlo do razprave v zbornici. Da se to ni zgodilo, krivi so levičarji. Jezikovni naredbi nista dar prejšnje vlade češkemu narodu na škodo nemškemu. To je le del pravice, katero zahteva češki narod. Sprava z Nemci je mogoča na podlagi dveh načel, ki sta: popolna jednakopravnost obeh jezikov v deželah češke krone in nerazdeljivost češkega kraljestva. Če Nemci vsprejmo te dve načeli, je sprava takoj mogoča; ako ne, potem češkega naroda ne ukloni nobena sila.

Delegat dr. pl. Hofmann pogreva stare fraze o nemškem državnem jeziku, proti kateremu je prejšnja vlada kot jez postavila jezikovni naredbi. Govornik meni, sedanja vlada naj prekliče ti naredbi, in mirna bo Bosna.

Poročevalec Dumba naglaša, da govorniki obeh strank izražajo potrebo sprave. Torej treba le dobre volje, in sprava se bode dosegla potom kompromisa.

Nasproti Scheicherju poudarja, da je druga rešitev sedaj nemogoča, kakor po § 14., ker bi drž. zbor vsled tolikih nasprotij vender ne sklenil začasne nagodbe. Govornik očita levičarjem, da volilce najprvo nahujskajo, potem pa se sklicujejo na zahteve in želje volilcev, kar ni pošteno. Levičarji višje cenijo strankarske, nego državne koristi.

Pri glasovanju je bil predlog delegata Kaiserja odklonjen ter finančni zakon v drugem in tretjem branju vsprejet.

Delegat dr. Hofmann vpraša vojnega ministra, zakaj se postopa proti onim rezervnim častnikom, ki so v Gradcu spremljali k pogrebu osebo, ki je bila usmrtena ob zadnjih nemirih. — Ta manifestacija ni bila proti armadi, temveč proti prejšnji vladi.

Vojni minister odgovarja, da mu o kakem postopanju ni nič znanega in je tako postopanje proti neaktivnim častnikom nedopustno. Ako pa so častniki sami zahtevali tako postopanje nasproti svojim tovarišem, more on to le odobravati.

Nato je vnanji minister grof Goluchowski v imenu cesarjevem zaključil delegacijo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. decembra.

Sprememba jezikovnih naredeb. Tekom včerajšnje seje avstrijske delegacije se je mej delegati razširjala vest, da namerava Gautscheva vlada še pred sestankom češkega deželnega zbora, toraj pred 10. januvarjem, spremeniti jezikovni naredbi v smislu zahteve zastopnikov nemškega naroda na Češkem. V tej novi izdaji jezikovnih naredeb se spremene določbe sedanjih naredeb glede vporabe jezika pri sodiščih in drugih oblastvih v toliko, da se mesto dvojezičnosti po celi Češki razdeli ozemlje v tri dele, v nemško, češko in dvojezično ozemlje. Mesto določbe, da si morajo vsi uradniki v gotovem roku prisvojiti znanje obeh deželnih jezikov, se izda nova določba samo glede kvalifikacije konceptnih uradnikov. Te spremembe namerava dognati vlada v sporazumu obeh čeških strank. Čehi so baje že pritrdili vladni nameri, toraj preostaje le še sporazumljenje mej vlado in nemškimi zastopniki. Konečno se še naglaša, da se snide državni zbor koncem meseca februvarija. — To poročilo objavlja

LISTEK.

Dr. Friderik Dittes.

(Spisal A. P. Korošec.)

VI.

Dittesov značaj.

Včasi slavimo može, kateri sicer niso veliko koristili občnemu blagru, a so pokazali v težavnih in nenavadnih slučajih izvanredno duševno velikost, katera je vredna, da se je spominjamo in se ob njej vzgledujemo. Morda je tudi dr. Friderik Dittes mož iz te kovine? Ah, da bi bila to resnica! Toda pri Dittesu duševne velikosti ne smemo iskati. Njegov značaj ni bil, da bi ga posnemali. Jeden izmed onih treh mestnih očetov, ki so hodili po Dittesa v Nemčijo, spisal je knjigo: „Das Wiener Pädagogium in den Jahren 1868 bis 1881, dargestellt von A. Kolatschek“, v kateri knjigi nam pripoveduje in dokazuje jako nelepe reči o Dittesu. Dittes ni bil mož beseda. Obljubil je, koliko ur bo poučeval na pedagogiju, a pozneje ni hotel držati svoje obljube. Bil je intrigant. Roval je proti profesorju Kehru, da bi ga ne poklicali na pedagogij. Bil je častihlepen. — Njegov kolega na pedagogiju, prof. Willmann, imel je veliko trpeti od njega, ker je bil bolj čislan kot Dittes. Kazal je neurejeno ljubezen do denarja, in Kolatschek pravi, da je to bil, če ne jedini, vsaj zelo važen smoter njegovega življenja. Zato ni čudno, da je bilo njegovo trinajstletno delovanje na pedagogiju vsaj v gmotnem oziru plodonosno. Posebno pogosto se očitajo Dittesu konflikti z resnico. Slabo stanje pedagogija je prikrival z neresničnimi letnimi poročili. Fr. Stauracz, pisatelj knjige: „Der Schlachtengewinner Dittes“ navaja 32 slučajev, kjer se Ditesu očitajo takozvani „konflikti z resnico“. Nam se zdi čudno, da največji pedagog sedanjega časa ni bil, da se emfemistično izrazimo, resnicoljuben. — Vkljub temu se mu prepevajo navdušeni slavospevi. O tempora, o mores! Dittes je bil nadalje tudi precej len. Imel je naslov in plačo ravnatelja, a njegove posle je moral opravljati tudi — šolski sluga. Šolski sluga je bil knjižničar in vpisovatelj. Učenci so večkrat zaman trepetali ter čakali celo uro na svojega profesorja in ravnatelja, a ni se dal videti. To je morala biti krasna disciplina! V teku 13 let Dittes ni našel primernega časa, da bi izdelal za zavod primeren učni črtež. Prijatelje je imel, dokler jih je rabil za svoje samoljubne namene. Učiteljice je imenoval Dittes „bitja, ki še svojega poklica niso dosegla ali pa so ga že zgrešila.“ — Lep poklon za učiteljice. Naj si gospodične zapišejo te besede v svoje albume, da bo jim lažje vskipelo njih navdušenje za Dittesa, kadar se bo proslavljal ali kadar se bo pobiralo zopet za kak njegov spomenik.

To so nekatere poteze iz Dittesovega značaja. Ali je ta značaj občudovanja in slavljenja vreden? Gotovo ne, a vender se Dittes slavi. Zakaj neki?

VII.

V čem je bil Dittes resnično velik?

Dittes je bil nezmožen praktičen pedagog, bil je neznaten pedagogičen pisatelj, a v nečem je bil velik — v svojem sovraštvu do katoličanstva in vsega, kar je nosilo katoliško ime. Dittes sam o sebi pravi, da je boj njegov element. Mi k temu le dostavljamo, da je bil boj proti katolicizmu njegov element. Z besedo in s peresom je napadal katoliške dogme, zasmehoval cerkvene uprave in avtoritete in pobijal potrebo verskega pouka v šolah. Ako nam učitelji zatrjujejo, da slavijo Komenskega, Pestalozzija, Diesterwega i. dr., ker so bili veliki pedagogi, ne pa zaradi njihovega napetega razmerja s katoliškim naziranjem, no, mi verjamemo njihovim besedam, ako pa nam kak učitelj zatrjuje

zadnje izdanje dunajske „N. Fr. Presse“. Koliko je na tem resnice, nam ni znano, vsekako pa smemo z gotovostjo naglašati že danes, da taki spremembi jezikovnih naredeb češki zastopniki nikdar niso in ne bodo pritrdili. Vse to je toraj le srčna želja voditeljev češko-nemške stranke, ki dobro vedo, da bi bila taka sprememba jezikovne naredbe za nje mnogo bolja nego nobena. — Kar se pa tiče nadaljnega zasedanja državnega zbora, je pa gotovo, da se to zgodi tekom meseca februvarija, ako se namreč posreči baronu Gautschu uvesti na Češkem zopet normalne razmere.

Nemška ljudska stranka je sklenila, kakor poročajo listi, dné 6. januvarija v Linec sklicati nemški ljudski shod in povabiti na to zborovanje zastopnike vseh nemških strank. Program za ta shod še ni objavljen in se toraj za gotovo ne vé, kak namen imajo sklicatelji shoda, toda kdor vé, kaj je pristnim Germanom na srcu, si lahko misli, da se bode v prvem in zadnjem govoru udrihalo po nemških klerikalcih, kot »izdajicah« svojega naroda, ki so postali nezvesti zatiranemu nemštvu. To je razvidno posebno iz tega, ker so na shod vabljeni v prvi vrsti pristaši te stranke iz Gorenje-Avstrije in Solnograškega. Da se bode udrihalo tudi po sklepih poljskega in češkega shoda, je umevno samo po sebi.

Stojalovskega kandidatura. Vsled smrti bivšega državnega poslanca Hompeša je izpraznено jedno poslaniško mesto. Dopolnilna volitev se vrši v kmečkih okrajih Lancuti in Lisko, ki jih je zastopal pokojni Hompeš, dné 3. februvarija bodoče leto. Za to mesto se bode potegoval, kakor se zatrjuje v poročilu iz Levova, pater Stojalovski, kakor je sam izjavil na nekem shodu minuli ponedeljek. Izvolitev mu je po poročilih poljskih listov zagotovljena, ker ga bode podpirala katoliška stranka. Kakor znano, je Stojalovski svojedobno izjavil, da ne kandiduje rad v državni zbor, posebno pa ne v tem slučaju, da bi se mu moral umakniti kak dosedanji poslanec njegove stranke. Sedaj ima odprto pot in ako zmaga, nad čemur skoro ni dvomiti, bode imela njegova stranka voditelja v svoji sredi. Kadar bodo pa razpisane volitve v deželni zbor, tedaj bo pa gotovo nastopil kot kandidat v vsakem slučaju, ker je njegova iskrena želja delovati v deželnem zastopu.

Položaj na Ogerskem. S kompromisom mej Banffyjevo vlado in opozicijo ogerskega državnega zbora najbrže ne bode nič. Nobena pogajajočih se stranк noče odnehati niti za las od svojih zahtev. Vladni in drugi mažarski večini prijazni krogi naglašajo, da je sporazumljenje preprečila Košutova neodvisna stranka s svojimi pretiranimi zahtevami, nasprotno pa je poslanec Benyovski izjavljal v včerajšnji seji, da je neodvisna stranka bila vedno pripravljena in je še sedaj, skleniti z vlado kompromis. Stranka ne stavi nikakih pretiranih pogojev in zahteva samo, da se strogo izpolnuje obstoječi zakon. V trenotku, ko bo jela vlada postopati strogo v smislu zakona in bode izvajala njegove posledice, je kompromis gotov in mir zagotovljen. V nadaljnem govoru je ta mož mnogo govoričil o avstrijskem jerobstvu ter o mastnih dobičkih, ki jih uživa Avstrija od zveze z Ogersko. V istem smislu je govoril tudi njegov sodrug Nesko, ki je izjavil, da se njegova stranka ne da utolažiti z obljubo, da se jutri ustanovi samostojna banka, le danes ne. Stranka noče brez vsake odškodnine pobirati za vlado kostanj iz žrjavice. Prvi in drugi sta povedala vladi mnogo bridkih resnic in dokazala, da še nikakor ni govoriti o kakem kompromisu. To je pokazal tudi ministerski predsednik sam, ki je takoj za tem posegel v razpravo. Govornik je najodločneje pobijal Košutov predlog ter obdolževal opozicijo, da s svojim postopanjem neizmerno mnogo škoduje duvalizmu, katerega želi mažaronska stranka gojiti, kakor punčico v očesu. Rotil in prosil je zbornico, naj vsprejme nespremenjeno vladno predlogo, ter s tem obvaruje Ogersko in celo monarhijo pred neljubimi posledicami. Včerajšnja seja je morala trajati zelo dolgo, ker najpoznejše izdaje večernih listov ne objavljajo konca seje. Kakor je posneti iz splošne razburjenosti v opoziciji, ni pričakovati, da bi se bila zadeva rešila ugodno za mažaronsko stranko.

Patrijotizem pri socijalnih demokratih, je, kakor nam dokazujejo razni socijalistični spisi in govori voditeljev rudeče garde, pred vsem pa njih surovo vedenje v zadnjem zasedanju državnega zbora, lastnost, katero je ložje najti pri njih pradedih v ameriških pragozdih, kakor pa pri avstrijskih in tudi ostalih socijalno-demokratičnih strankah sploh. — Tembolj čudno, da naravnost smešno je, ako se predrzne „Arbeiter Zeitung“ pisati o patrijotizmu in nekako kazati na potrebo, da se zanj ogrevajo vsi avstrijski narodi, sicer da za Avstrijo ni dobro, kakor kaže sedanji položaj. Posebno vneto je to glasilo za neke „železne državne oklepe“ ali morda obroče, ki naj bi vezali v domoljubju vse sloje avstrijske. Kako sodijo socijalni demokratje o patrijotizmu, nam pač ni treba razlagati, saj vender vsak pozna te brezdomovince, ki bi najraje videli, da bi Avstrije sploh ne bilo. Vender pa mora imeti „Arb. Zeitg.“ nek poseben namen. — Morda hoče, da se njo in njene zveste somišljenike z Adlerjem na čelu prišteva mej one patrijote, ki niso posebno veseli, da je avstrijski patrijotizem prijadral tako daleč, ali pa dela s tem reklamo za svoje „železne državne oklepe“, s katerimi krošnjari po vseh delih države. Toda socijalisti s svojim doktorjem na čelu se zelo motijo, ako menijo, da je Avstrija že tako daleč zašla, da si bo morala v svoje ohranjenje naročiti takih obročev. Tako daleč pač še nismo prišli, da bi morali apelovati na „patrijotična čutila“ soc. demokratov.

Sturdza o zunanji politiki Rumunije. V zadnji seji rumunskega senata je ministerski predsednik Demeter Sturdza imel daljši govor, v katerem je razvijal razmerje Rumunije napram zunanjim, posebno sosednjim državam. V prvi vrsti je izražal radost, da se je evropskim velevlastim posrečilo odvrniti veliko nevarnost splošne vojske, katere početki so se pojavili na orijentu. Pri tem delu ima precej zaslug po mnenju ministerskega predsednika tudi Rumunija sama, ki je vsled tega postala važen faktor v krogu evropskega koncerta. — Omenjal je nadalje z zelo laskavimi besedami obiska našega cesarja na rumunskem dvoru, ter ostalih obiskov in važnejih dogodkov. Posebno simpatično pa pozdravlja Sturdza nove pojave o trdnosti trozveze, ki je najboljši porok za nadaljni svetovni mir. Pozdravlja se tudi rusko-francoska zveza. Konečno se pa izjavlja, da nikakor ni pravično, prištevati Rumunijo k balkanskim državam, marveč pripada evropski družini ter hoče vedno podpirati velevlasti v njih prizadevanju za ohranenje svetovnega miru. Tudi napram Srbiji in Bolgariji goji Rumunija prijateljske razmere. Sploh je izražena zunanja politika Rumunije na kratko z nastopnimi besedami: Ne odbijati nobene prijateljske roke in čuvati nad interesi rumunskega kraljestva.

Rusija na Kitajskem. Nepopisni vrišč je vprizorila akcija ruske vlade, ki je odposlala v Port Artur tri vojne ladije, da prepreči nakane Nemčije, ki si je hotela prilastiti to najnoveje pristanišče in odpreti pot nadaljni svoji svetovni trgovini. Nihče ne dvomi, da ima Nemčija do te važne postaje skoro ravno toliko prava, kakor ostale evropske države, kajti kdor si pribori Port Artur, ki je last japonske vlade, ta ga ima v svoji posesti in ga lahko izrablja v svoje koristi. — Ravno tako pa tudi nihče ne more zameriti Rusiji, ako ne mara dovoliti, da bi prišla ta važna točka v roke kake druge velevlasti, nasprotno rekli bi, ima še ruska vlada vsled tega nekaj več pravice do tega pristana, ker je mogočna Rusija soseda kitajskega cesarstva. Poleg tega pa je Rusija tudi uvidela, da je Port Artur glavni vhod v Sibirijo, so vrata, ki nikakor ne smejo priti v prid drugemu tekmecu, ako noče Rusija, da ji je zaprt izhod iz Sibirije v Veliki Ocean. Kitajcem je konečno vse jedno, kdo si prilasti to postojanko, ker se vspešno nikomur ne morejo postaviti v bran. Ti bi torej Nemcem ne provzročali nikake posebne preglavice, ko bi jih le mirno gledali Rusi, Angleži in Japonci. Angleže jezi nemška akcija radi tega, ker jim je zelo nadležna nemška konkurenca v svetovni trgovini, Japonci so pa preveč navezani na Ruse, da bi nikakor ne smeli ostati hladnokrvni napram nemškemu rogoviljenju, in je torej gotovo, da bodo v slučaju vojske gotovo stali na strani Rusije. — Kako se bo stvar razvila, ali se poravna lepim potom, ali se vname vojska in kako se bo iztekla, je dosedaj še nemogoče razsoditi.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 22. decembra.

V današnji seji se je nadaljevala razprava v včerajšnji seji nerešenih točk.

O uradovanju mestnega magistrata za časa, odkar mu načeluje sedanji župan, t. j. od 22. junija 1896 do 30. novembra letos, je poročal odbornik Senekovič. Poročilo omenja delovanja posamnih magistratnih uradov ter o njihovi notranji preureditvi. Vsem uradom skupaj je došlo v tem času 51.423 aktov, od katerih je bilo koncem minulega meseca nerešenih 375, ki se tičejo večinoma zadev, katere še niso bile zrele za rešitev. — Poročevalec predlaga, naj se poročilo vzame na znanje ter se izreče zahvala in priznanje vsem uradnikom, posebno pa še županu ter uradnikom Sešeku, Križaju in Lahu. Temu predlogu se pridružuje tudi odb. Zabukovec, ki naglaša posebno zasluge županove za tako vspešno delovanje magistrata. Župan se zahvali na izkazanem priznanju.

O oddaji mizarskih del in dobavi hrastovih deščičnih tal pri zgradbi poslopja meščanske imovine poroča odb. dr. Stare. Poročevalec predlaga, naj se oddajo mizarska dela v kletih, pritličju in mezaninu najcenejima ponudnikoma Binderju in Petrinu, glede ostalih del v I. in II. nadstropju pa naj se spopolnijo ponudbe z ozirom na to, da se špalete pri oknih povsod opuste. Temu predlogu se upirajo odb. Šubic, Kozak in Žitnik mej tem ko odb. Velkavrh zagovarja predlog odsekov ter naglaša, da je ponudba kranj. stavb. družbe ugodneja in se je ofert prvih dveh ponudnikov naknadno spopolnil v stavbinskem uradu, kar se ne more nikakor odobravati.

Pri glasovanju se vsprejme predlog odb. Žitnika, naj se odda vse delo ponudnikoma Binderju in Petrinu. Sklena se tudi, da se izvrše vsa dela iz mecesnovega lesa, le 10 portal za Mayerjevo prodajalnico v Špitalskih ulicah se na njegovo željo dovoli izvršiti iz slavonskega hrasta. Konečno se določi, da mora podjetnik plačati 30 gl. globe za vsak teden zamude.

Dobava deščičnih tal se odda ponudniku Guželju za ceno 2 gl. 25 kr. pro m², ključavničarska dela nadalje ključarjem Rebeku, Pilko in Achtschinu za svoto 1028 gl., steklarska dela pa jedinemu ponudniku Kollmanu za ponujano svoto 1159 gl.

Dimnikarska dela pri mestnih poslopjih se oddajo na predlog odb. Trčka za dobo 3 let ponudniku Stricelju za letni pavšal 400 gl.

O kolavdaciji ceste na Havptmanci poroča odb. Pavlin. Faktični stroški za uravnavo te ceste znašajo 2641 gld. 72 kr., toraj 123 gld. 75 kr. manj, kakor je bilo proračunano. Glede uporabe preostanka predlaga poročevalec, naj se dovoli iz tega zneska 50 gl. nagrade inženirju Petriku, ostalo pa naj se uporablja za vzdržavanje te ceste. — Predlogu se pritrdi.

Isti odbornik poroča o določitvi stavbene črte v okolici zatiškega dvorca na Starem trgu. Sklene se zazidati sedanje Zatiške ulice ter odpreti novo ulico kot podaljšanje Florijanskih ulic, ker sicer te ulice nimajo nikakega pomena za promet in je tudi iz higijeničnih ozirov priporočati, da se zazidajo. V to svrho pa treba kupiti »Zatiški dvorec«. Vsprejme se toraj predlog, naj se za prepustitev tega poslopja ponudi vladi 10.000 gl. — Nasvetu se pritrdi.

Prošnji upravnega sveta otroške bolnice za odpravo sanitarnih nedostatkov v Strelišči ulicah

---

da občuduje Dittesa zaradi njegove velike vrednosti v pedagogični znanosti, tedaj računi ali pri nas na neumnost in nevednost ali pa je sam neumen in neveden. Strokovno izobražen in v pedagogičnem slovstvu udomačen učitelj ne more šteti Dittesa med pedagogične celebritete. Ako bi Dittes v svojih spisih in govorih ne pobijal cerkve in njenih naukov, ako bi ne delal tako ognjevito, da se pouk po šolah otrese vseh konfesijonalnih uplivov, smelo trdimo, da bi se takrat Dittes imenoval k večjemu še kedaj v kaki obširnejši zgodovini pedagogike. S svojim sovraštvom do vere pa je prišel Dittes prav ceno do slavnega imena na pedagogičnem znanstvenem polju. Kedor sovraži katoliško vero, sovraži dosledno in genere tudi oznanjevalce te vere. Tako i Dittes!

Ko je trojica mestnih očetov bila tako srečna, da je našla v Goti Dittesa, doposlala se mu je pogodba s pogoji, pod katerimi se mu nameni izročiti ravnateljsko mesto na pedagogiju. Dittes je tedaj segel po svoje pero ter zapisal med pogoje lastnoročno besede: „Nikdar ne sme noga duhovnika vstopiti v zavod!“ S temi besedami je markantno označil duh svojega bodočega delovanja v Avstriji. In v tem oziru mu zares nihče ne more očitati, da bi se lagal.

(Dalje sledi.)

se na predlog istega odbornika ugodi s tem, da se magistratu naroči, naj stori potrebne korake v odpravo teh nedostatkov. Naprava dotičnega kanala je bila pa že sklenjena v jedni prejšnjih sej.

Račun o uporabi dotacije za vzdrževanje šolskih delarn na II. mestni deški šoli se odobri. Poročevalec odb. dr. Požar.

Za ureditev šolskega vrta pri šoli na Barju se dovoli 1000 gld. Poroč. odb. Šubic.

Isti odbornik poroča še o predlogu kuratorija mestne višje dekliške šole o uravnavi službnih prejemkov nadzorovalni dami g. Wessnerjevi. Sklene se, določiti plačo s 1. januvarijem na 700 gld., doklado 200 gld., šest petletnic po 50 gld., katerih tri se jej nakažejo ob jednem s preosnovano plačo, ter 120 gld. stanarine, dokler ne dobi naturalnega stanovanja. Ta preuredba se izvrši le ad personam, da se jo ohrani zavodu, ker bi bila sicer prosila za višje dotirano mesto naučiteljice.

V odsek, ki bo moral izvesti pogajanja glede premestitve pokopališča, se izvolijo odb. dr. Bleiweis, Pavlin, Senekovič, Trček in Žužek.

Paznikom pri električni razsvetljavi se imenuje začasno vratar pri mestni klavnici Fr. Črtalič z letno plačo 600 gld., ker se je poprej vsprejeti paznik Klobčič odpovedal tej službi na prigovarjanje dosedanjega njegovega delodajalca kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Predlagatelj odbornik Senekovič.

Konečno je odb. dr. Požar interpeloval župana radi raznih nedostatkov pri prodaji premoga, kateri se izvršuje sedaj popolnoma po samovolji trgovcev oziroma njih hlapcev. Interpelant vpraša, kaj je v tem oziru mogoče in kaj se namerava ukreniti.

Župan odgovarja, da je odpomoč mogoča in da je že vse potrebno ukrenil, da se odstranijo nedostatki.

Ostale točke dnevnega reda se obravnavajo v tajni seji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. decembra.

(Glasovi gledé sporazumljenja mej Slovenci na Kranjskem.) »Slov. Narod« je ponatisnil posnetek dr. Šusteršičevega govora o tej zadevi ter je mej drugim dostavil: Dr. Šusteršič je govoril izredno miroljubno, kar je samo ob sebi z ozirom na njegovo preteklost in posebno na njegove govore na katoliškem shodu velikega pomena. Videli bodemo kmalu, prodere li dr. Šusteršič s svojo miroljubnostjo v svoji stranki ali ne. »Slovenec« piše nekaj o važnih pomislikih, katerih še ni izrazil, katere pa naj izrazi, da se zadeva na vse strani pojasni. Tudi nas bi veselilo, če bi se dosegla trajna obema strankama pravična poravnava na Kranjskem. O tem govoriti pa bode čas takrat, kadar bode stavila katoliško-narodna stranka svoje nasvete, koja je po mnenju dr. Šusteršičevem zavezana pričeti poskuse za spravo razdvojenih bratov.

»Slovenski List« piše: Velikanskega pomena za bodočnost slovenskega naroda je bil shod, ki se je vršil v dvorani »Katoliškega doma« dné 19. t. m. Bil je shod katol. polit. društva, številno obiskan, in drž. poslanec dr. Šusteršič je napravil na njem velevažno izjavo. Za danes nočemo napravljati komentarja in zatorej kar precej povemo obseg Šusteršičevega govora, kolikor nam možno kratko in točno.

»Edinost« piše: Za danes čitamo v »Slovencu« le posnetek dr. Šusteršičevega govora. Ali že ta posnetek se nam zdi toliko važen, da smatramo za potrebno, da ga navedemo tu, predno pridodamo nekoliko svojih izvajanj. — O vladi Gautschevi se je postavil dr. Šusteršič na isto stališče, na katero smo se postavili mi: sodili jo bodemo po njenih delih. Potem objavlja posnetek dr. Šusteršičevega govora ter dostavlja: »Slovenec« opaža, da je ta govor vzbudil senzacijo med poslušalci. Mi pa dostavljamo, da vzbudi senzacijo po vsem Slovenskem. Takih besed že dolgo nismo čuli s Kranjskega sem. To je blagovestje bratoljubja. Sedaj treba še dejanj in mi vsaj s svoje strani radi ugodimo pozivu dr. Šusteršiča: radi pozabimo, kar je bilo. Jednakim rodoljubnim zadoščenjem beležimo tu tudi pripomnjo uredništva »Slovenčevega«: »Mi objavimo ta velepomenljiv govor poslanca dr. Šusteršiča v celoti po stenografičnem zapisniku. Za danes le omenimo, da se vkljub raznim važnim pomislekom moramo z ozirom na izredno važen in usoden položaj v državi ukloniti argumentom dr. Šusteršiča ter vse poskusiti, da se srečno dovrši ta velika akcija«.

(Zahvala.) Odbor „Gospodinjske šole“ usoja si izrekati najtoplejšo zahvalo Nj. ekscelenci premilostnemu gospodu dr. Jakobu Missii na znamenitem daru v znesku 50 gld., ki jih je podaril v prid imenovane šole.

Milica Hribar, t. č. podpredsednica.

(Obdarovanje šolskih otrok.) Danes ob 11. je bilo v telovadnici I. mestne deške šole blizo 200 učencev in učenk raznih tukajšnih mestnih ljudskih šol obdarovanih s toplo obleko in štrucami. Lepo slovesnost so počastili s svojo navzočnostjo velečastiti nadzornik gosp. kanonik Zamejic, blagorodni gospod mestni župan Ivan Hribar z gospo, gospod ravnatelj višje gimnazije Senekovič in mnogo druge odlične gospode. Za to prelepo delo krščanske ljubezni, ki se v Ljubljani ponavlja že 32 let, ima največ zaslug gospod cesarski svétnik Murnik, in odbor plemenitih gospej in gospic, njim na čelu gospa dr. Tavčarjeva. Hvaležno omenimo tudi slavno „Kranjsko hranilnico“, ki je zdatno podprla preblago podjetje. Sklenemo poročilo z besedami govornika pri lepi slovesnosti g. kateheta Merčuna: Njim in vsem dobrotnikom uboge šolske mladine — Bog plačaj!

(Iz Št. Petra na Krasu,) 22. decembra. Včeraj zvečer nekoliko pred deveto uro spravila je tromba ognjegascev celo našo vas na noge. Pri silnem pišu burje vnele so se saje v dimniku pri baraki pod vasjo, v kateri ima tvrdka tukajšnje lesne tovarne svojo kuhinjo za delavce. Dasi ni bilo pri tem posebnosti, je vendar plamen, iz katerega so letele debele iskre v vas, provzročil dokaj strahu, posebno tistim, kateri so se prebudili iz spanja. Dotično barako je postavil pred petimi leti gospod Dekleva iz Postojine za rabo k mitnici, preloženi po novi odredbi od Postojine k nam. Že takrat se je uvidelo, da bode baraka v zadevah požara nevarna naši vasi, zato so se nekateri vaščani obrnili v tem oziru s pismeno prošnjo do politične oblasti, a niso nič opravili.

(Z Reke.) V ponedeljek bile so tukaj zopet mestne volitve. Zmagala je tudi zdaj avtonomna stranka. Tokrat bilo je Hrvatom svetovano vzdržanje. Barčić, Mayländer in Osojnak so si jih v odprtih pismih prav gorke povedali. Čudna je res ta takozvana avtonomna stranka, Hrvati se nimajo nadejati od takih, ki vpijejo: živela avtonomna Reka združena z Ogersko. Hočejo jo imeti izključno italijansko v društvu z Ogersko. — Naša čitalnica je imela te dni tudi volitev novega odbora; izbran je za predsednika baron Vranizany; odbor je mešan, nekaj jednih, nekaj drugih. — Letos ni tukaj najboljšega prometa; opaža se to prav občutljivo. Stanovanj je v mestu mnogo praznih, zato se je pa tudi letos malo zidalo. — Začelo se je že kopati za novi okrogli tunel pod trsatskim brdom. Kedar bodo začeli riti v zemljo, pričakuje se mnogo italijanskih delavcev. — Te dni oglasila sta se tukaj dva orijentalca, ki pobirata — vsaki za sebe — milodare za svojo ponesrečeno domovino. Stvar je na sebi plemenita, samo čudno je ponašanje teh zbiralcev, njih drzovitost in neotesanost jih baš ne priporoča, tako da se lahko sumiti more, ako je vse v redu. Orijentalci so res podpore potrebni, ali izbirajo naj si bolj zanesljivih ljudij za to. (To sta gotovo sleparja, katere je pri nas iztiralo oblastvo. Opomba vredn.)

(Stekel pes.) Posestniku Pavlu Renko-tu v Nadanjem selu zbolel je pes in na njem opazili so znake stekline, vsled česar so psa takoj ustrelili. Iz vseh bolezenskih znakov kakor tudi po komisijskem pregledu potrdila se je ta sumnja in vsled tega odredilo je okrajno glavarstvo pasji kontumac čez Nadanje Selo in sosedne občine, kateri ima trajati do 5. marca 1898

(Pohujšani Zola.) Znani pornografski francoski romancier Zola, katerega spisi se po „Narodu“ toliko proslavljajo z željo, naj bi se objavljali tudi v slovenščini, igra v zadevi Dreyfus-Esterhazy važno ulogo v židovsko framasonski službi. „Figaro“ mu je zato na razpolago. V tem listu britko toži, pri nas bi dejali naši nasprotniki, da zavija oči proti nebu prav kakor najstrožji moralisti, in toži o pokvarjenem ljudstvu: Le poison est dans le peuple, strup je v narodu, če tudi ves narod še ni otrovljen, vendar je v nas skrit strup, ki nas vničuje. In ta strup, o katerem toži Zola, je — antisemitizem! Lep prizor zares: Zola grajajoč pohujšljivce! Vkljub Zoli se je pa drznila zbornica izjaviti, da je Dreyfus zaslužil svojo kazen in da se mora varovati čast vojne. Zato pa se je raztogotil in to jezo židovskega hlapca Zole sotrudnik lista L' Aurora, ki je vprašal Zolo o njegovem mnenju, takole dramatično opisuje: Kaj mislite vi o sklepu zbornice v zadevi Dreyfusovi? vprašal sem danes Emila Zolo. — Pri teh besedah se je nagubil mojstru obraz, stiskal je pesti ter dejal ogorčenim glasom: Jaz mislim, da se je zbornica zopet enkrat onečastila. Včeraj se je prav odela v sramoto. Zakrivila je zločin. Odkar sem vstal, skušam, kako bi jej izrazil svoj gnjev. Kako žalostni so časi. Kako nedostojne, nesramne prizore moramo gledati! — Kako globoko smo vendar padli! Kak gnoj! Francoski gospoduje dandanes gnjiloba, ki okuži vse, česarkoli se dotakne. Sklep zbornice nima druzega namena, kakor dati trenotno zadoščenje nesramnemu časopisju, ki trapi Francosko in deluje na njeni razpad. — Immonde spectacle! La presse immonde! Tako vzdihuje ubogi deviški Zola, ki je sploh vse, kar je dobrega in lepega, stlačil v gnojnico svojih mlakužnih spisov, tako on vzdihuje, ker mu take vzdihe židje mastno plačujejo. Prav pristavlja „L' Univers“: Ja mais corrupteur ne se plaignit plus effrontement de la corruption!

(Dinamitni kralj.) Pred kratkim umrl je znani „dinamitni kralj“, Alfred Nobel, kateri si je z izdelovanjem dinamita ogromno premoženje pridobil. V svoji oporoki volil je glavni del svojega premoženja znanstvenim namenom, s tem pa njegovi sorodniki niso bili zadovoljni in so vložili protest proti veljavnosti oporoke. Velikansko premoženje se bode sedaj najbrž razbilo.

Društva.

(Slovensko plan. društvo.) Opozarjamo na današnji zabavni večer s predavanjem, petjem in razstavo slik. Pričetek ob 8. uri v čitalniški kavarni „Nar. doma“.

(Čitalnica Vič-Glince.) Vabilo na veselico, katero priredi viško-glinška čitalnica s prijaznim sodelovanjem tamburaškega kluba „Zvezda“ na Štefanov dan dne 26. decembra 1897 v prostorih gosp. J. Trauna na Glincah. Vspored: 1. Drag. Barborič: „Koračnica“ slov. nar. pesnij, izvajajo tamburaši. 2. Volarič: „Za dom“, poje čitalniški pevski zbor. 3. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“ fantazija, izvajajo tamburaši. 4. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, poje čitalniški pevski zbor. 5. I. Bartl: „Što čutiš“, srbska narodna, izvajajo tamburaši. 6. H. Sattner: „Na planine!“ poje čitalniški pevski zbor. 7. M. Mayer: „Hrvatsko kolo“, izvajajo tamburaši. 8. „Eno uro doktor“. Burka v jednem dejanju. 9. Prosta, zabava, petje, tamburanje itd. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži 30 kr., stojišča 20 kr., za ude 10 kr. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudneje

čitalniški odbor.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so poslali od dne 25. novembra do 20. decembra: Č. g. Ivan Murovec, dekan v Cerknem iz Nabiralnika v župnišču 2 gl. 40 kr. — Pri gosp. Sršenu v Ljutomeru se je nabrala na odhodnici g. Žargaja svota 6 gld. 25 kr., katero je poslal gosp. dr. A. Mihalič. — Brezniški Mohorjani po č. g. župniku T. Potočniku 2 gld. 50 kr. — Po č. g. K. Miklavčiču v Višnji Gori 2 gld. 10 kr., nabrane v veseli družbi „pri Kralju“. — Mohorjani na Selih pri Kamniku 2 gld. — G. Kristijan Hodnik v II. Bistrici svoto 9 gld. 30 kr., nabrano ob odkritju slike čitalniškega dobrotnika J. Tomšiča. — Izvenakademična podružnica v Gradcu po g. dr. Fr. Hrašovcu 20 gld. — Č. gosp. Avgust Skočir, kurat v Gradcu 5 gld. za mesec december. — Mohorjani v Jarenini po č. g. Fr. Gomilšeku 5 gld. 10 kr. — Podružnica na Premu od g. V. Repivca 1 gld. — Iz nabiralnika „pri Petru“ v Slov. Bistrici po č. g. M. Medvedu 1 gld. 50 kr. — Moška podružnica v Ajdovščini 45 gld. — Nekateri Mohorjani po č. g. dr. Iv. Svetini 2 gld. — Č. g. Ivan Sakser, župnik v Hotederšici 2 gld. — Podružnica v Medgorjah po g. tajniku Ebnerju 20 gld. — Ženska podružnica v Gorici po g. Am. Drufovki 50 gld. letnine. — Podružnica v Poljanah nad Škofjo Loko po č. g. župniku J. Ramovšu 25 gld. — Č. g. Ivan Trpin, beneficijat v Šmartinu pri Litiji 1 gld. 80 kr. iz nabiralnika. — Podružnica v Škofji Loki 59 gl. 50 kr. — Milosrčnim Slovencem se priporoča naša jako potrebna družba za kak božični dar. Nebeško dete Jezušček naj obilno blagoslovi vse dobrotnike slovenske mladine.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko) sklicuje javen shod na 26. decembra 1897 popoldan ob 4. uri v Postojni v hotelu „pri ogerski kroni“ s sledečim vsporedom: 1. Poročilo drž. poslanca g. Andreja Ferjančiča. 2. Poročilo deželnega poslanca g. Jožefa Lenarčiča. 3. Slučajnosti. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. dec. Knezonadškof goriški dr. Missia je bil danes pri cesarju vsprejet v avdijenciji. — Včeraj se je izvršil pri nuncijaturi kanoničen proces.

Dunaj, 23. decembra. Po sklepu delegacij bo državni zbor v najbližjem času zaključen.

Dunaj, 23. decembra. Poročilo „N. F. Presse“ o novih jezikovnih naredbah, katere baje izda vlada že pred otvoritvijo češkega deželnega zbora, je neresnično v toliko, v kolikor trdi, da so izdanju novih jezikovnih naredb pritrdili češki državni poslanci, ki vstrajajo pri sklepih shoda zaupnikov češkega naroda.

Dunaj, 23. decembra. Zasebni deški meščanski šoli katoliškega šolskega društva je vlada podelila pravico javnosti.

Praga, 23. decembra. V zadnji seji deželnega odbora se je sklenilo soglasno, da se takoj v prvi seji deželnega zbora predloži budgetni provizorij, po katerem se bode do rešitve celega proračuna zopet pobirala 39 odstotna deželna doklada.

Krakov, 22. decembra. Stavki pekovskih pom. pridružili so se pomočniki v predkrajih mesta in v Podgorcah. Vsa pogajanja mej delodajalci in delavci so ostala brezvspešna. Magistrat je odredil strogo preiskavo vseh mestnih pekarn.

Levov, 23. decembra. Mnogi dež. poljski poslanci bodo stavili v deželnem zboru predlog, da se sklene izdati adreso na cesarja, kjer označijo svoje stališče glede sedanjih političnih razmer. — Jednako adreso bodo predlagali tudi češki poslanci v češkem deželnem zboru.

Zagreb, 23. decembra. Sinoči se je razglasila sodba nad onimi, ki so se vdeležili uboja treh uradnikov v Sjeničaku. Od 36 zatožencev jih je jednajst obsojenih na smrt, jeden v desetletno, dva v triletno ječo, štirje pa v zapor od desetih mesecev do dveh let, 16 je bilo oproščenih.

Reka, 23. decembra. V mestu in okolici razsaja že dva dni zelo močna bora.

Budimpešta, 23. decembra. Dijaki-vseučiliščniki so vprizorili velike demonstracije proti obnovitvi nagodbenega provizorija. V vseh govorih so se izražali za ideje Košutove stranke. Vvedla se je proti dijakom stroga preiskava.

Budimpešta, 23. decembra. V Doljni Tuzli je bil danes Jaroš Šindler zaradi dvojnega umora v smrt obsojen.

Berolin, 23. dec. Uradni listi opozarjajo drugo časopisje, naj se vzdrži vsakega kritizovanja razmer mej Nemci in Rusi, ter dostavlja, da so razmere mej Nemčijo in Rusko prijateljske.

Pariz, 23. decembra. Poslanska zbornica je s 473 proti 73 glasovom odobrila dvamesečni provizorij.

Rim, 23. decembra. Senat je prekinil zasedanje do 18. januv.

Carigrad, 23. decembra. V okraju Smirna se pojavljajo v zadnjem času opetovano močni potresni sunki. Provzročena škoda je velika. Ponesrečenih je tudi več ljudij.

London, 23. decembra. „Standard“ poroča iz Carigrada: Poslaniki so sostavili načrt za prevredbo krečanskih razmer. Sostavljen je iz nastopnih točk: Imenovati je začasnega guvernerja, najeti posojilo v znesku šestih milijonov, za katero jamči Kreta s svojimi carinskimi dohodki; sostavi naj se nadalje orožniški polk ter posvetovalni odbor, ki naj sestoji iz zastopnikov velevlastij. Ta odbor naj izdela načrt za avtonomno upravo otoka, ki naj določa, da se izvoli krščanski guverner za dobo petih let z odobrenjem sultanovim. Izvršiti je nadalje vse priprave, da se snide narodna skupščina, ki imej popolno postavodajalno oblast, mej tem ko se prisodi guvernerju najvišja izvrševalna oblast. Kreta postane potemtakem avtonomno-neutralna provincija turškega cesarstva.

Umrli so:

19. decembra. Jožefa Sajovic, posestnika hči, 1 leto, Vodmat 93, srčna hiba.

21. decembra. Marija Klun, branjevka, 58 let, Poljanska cesta 27, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 22. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	12	80	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež, „	8	50	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	6	50	Jajce, jedno	—	3½
Oves, „	6	80	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	9	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	7	W	Telečje „	—	60
Koruza, „	6	50	Svinjsko „	—	62
Krompir, „	2	60	Koštrunovo „	—	36
Leča, hktl.	11	—	Piščanec	—	50
Grah, „	12	—	Golob	—	18
Fižol, „	9	—	Seno, 100 kgr.	1	78
Maslo, kgr.	1	—	Slama, 100 „	1	70
Mast, „	—	70	Drva trda, 4 kub. m.	6	50
Špeh svež, „	—	56	„ mehka, 4 „ „	4	80

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
22	9 zvečer	749·0	—3·0	sr. svzh.	jasno	
23	7. zjutraj	748·1	—6·8	sr. svzh.	oblačno	0·0
	2. popol.	746·8	—2·2	sl. szah.	„	

Srednja včerajšnja temperatura —4·6°, za 2·3° pod normalom.

Naznanilo.

„Južno-štajerska hranilnica“ v Celji obrestuje hranilne vloge kakor dosedaj tudi od novega leta 1898 naprej po

4 odstotke,

ne da bi odtegovala rentni davek.

Nevzdignjene obresti pripisujejo se vsakega **prvega prosinca** in **prvega malega srpana** h kapitalu.

843 9—2 *Ravnateljstvo.*

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrdka obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cén in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo tacega blaga, od najfinejšega **namiznega olja** do **goriva** in **olja za mazanje strojev.** 674 62

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Zajamčeno samočista

odlikovana z najviših odlikovanji

Tomaževa fosfatna moka

iz čeških in nemških tovarn za Tomaževo moko

je najbolje učinkujoče in najcenejše fosfornokislo gnojilo.

Da ima v sebi 15—17 odstotno citratno raztopljive fosforne kisline in 28—100 odstotkov fine moke, se jamči.

Za vse vrste zemljine prsti.

Za **zboljšanje zemlje revne na fosforni kislini**, za vsa žita, okopalne in oljne rastline, za vinograde, hmeljne in zelenjavske nasade in posebno za gnojenje travnikov.

Prekaša glede na poznejši vpliv vse superfosfate.

Jedva nedostajoča množina citratno raztopljive fosforne kisline se povrne, ceniki, strokovni spisi in druga pojasnila so na razpolago.

Vprašanja in naročbe naj se pošiljajo 56 36—36

prodajališču fosfatne moke

čeških tovarn za Tomaževo moko v Pragi

Mariengasse 11.

Dunajska borza.

Dné 23. decembra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „	95	„
Avstrijska zlata renta 4%	121 „	60	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „	65	„
Ogerska zlata renta 4%	121 „	55	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „	45	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	938 „	—	„
Kreditne delnice, 160 gld.	351 „	—	„
London vista	120 „	05	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „	92½	„
20 mark	11 „	79	„
20 frankov (napoleondor)	9 „	53½	„
Italijanski bankovci	45 „	50	„
C. kr. cekini	5 „	70	„

Dné 22. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „	—	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 „	—	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „	—	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 „	—	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	129 „	—	„
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 „	50	„
Posojilo goriškega mesta	112 „	50	„
4% kranjsko deželno posojilo	98 „	20	„
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „	40	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	225 „	70	„
„ „ južne železnice 3%	183 „	75	„
„ „ južne železnice 5%	125 „	75	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	99 „	50	„
Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „	—	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „	—	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „	50	„
Salmove srečke, 40 gld.	74 „	50	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	79 „	—	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „	—	„
Ljubljanske srečke	23 „	25	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	159 „	60	„
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3425 „	—	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	420 „	—	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 „	25	„
Splošna avstrijska stavbinska družba	101 „	—	„
Montanska družba avstr. plan.	129 „	50	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	163 „	—	„
Papirnih rubljev 100	127 „	62	„

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanje** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Ivan Rakovec.** Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.